

Elisabeth Berenfeldt, Sverige
Karla Pesonen, Finland
Solvor Kolsrud, Norge
Malene Haneborg, Norge
Britta Bakkensen
Jeanette Præstegaard
Dorthe Maagaard
Birgitte Kure
Annelene Jalving

11. oktober 2005
j.nr. 426.80
AJ/hls

Vedr. Referat af møde i Etisk Udvalg den 11. oktober 2005

Dagsorden til den 11. oktober 2005

1. Velkomst og gensidig introduktion
2. Udveksling af praksis – præsentation fra hvert land. Hvordan arbejdes der i de enkelte lande med professionsetik – dels i organisationen, dels lokalt på arbejdspladsen, uddannelsesinstitutioner o.l. Hvor meget foregår på det landsdækkende principielle plan, og hvor stor en del er sagsbehandling af konkrete sager?
3. Udveksling af mulige perspektiver for et fælles nordisk samarbejde. Hvordan skabe rammer og evt. etablere mødevirksomhed?
4. Dialog vedr. et fælles nordisk arrangement (Temadag/konference) i 2006. Fokus på målgruppe, indhold og perspektiv
5. Evt.

AD1 - Velkomst og introduktion til dagsordenen

Karla Pesonen

Chairman of ethical committee for ten years. Styding – how can you deal with your professional knowledge

Elisabeth Berenfeldt, Sverige

Har tidligere været aktiv i forbundsstyrelsen, er nomineret som ordførende i etisk nævn.

Solvor Kolsrud, Norge.

Underviser på grunduddannelsen i etik og samfundslære, økonomi og prioritering, kvalitetssikring. Chairman of Ethical committee i ca. 10 år, sad tidligere i forbundsstyrelsen

Malene Haneborg, Norge

Leder af faglig afdeling i forbundet.

AD 2 - Udveksling af praksis – præsentation fra hvert land

Elisabeth Behrenfeld, Sverige:

Etisk nævn har eksisteret lige siden forbundet startede (i ca.70 år)

Nævnet består af en ordførende og 4 medlemmer – som kommer fra forskellige faglige områder. Kan trække på ombudsmand fra sekretariatet. Har også brugt en jurist.

Medlemmerne vælges af kongressen hvert tredje år. Der er ikke loft for, hvor mange år, man kan sidde i nævnet.

Samarbejder med skolerne – om at undervise i etik.

Vi bør satse på, at alle de kliniske undervisere får større fokus på etik.

Samarbejder med chefsterapeutforeningen.

Bruger størstedelen af tiden på sagsbehandling af klager. Derfor er der ikke længere suppleanter til etisk udvalg – det er svært at træde ind, når man ikke har været med i diskussionerne over tid.

Nævnet diskuterer den indsendte klage, og indhenter derefter oplysninger fra den anklagede. Ønsker den anklagede ikke at udtale sig foretager nævnet en énsidig vurdering ud fra anklagen og sender sin anbefaling til forbundsstyrelsen. Forbundet kan vælge at give en påtale eller ekskludere medlemmet – men kan ikke anmelde terapeuten til patientnævnet (klageinstans)

For to år siden var der en rigtig god serie i det svenske fagblad om etik.

Udvalget har den tid, de tager – i relation til antal af sager. Budget 70.000 kr. årligt
Sagsbehandling kræver god tid – og det er ikke let.

De svenske retningslinjer er revideret i 1986. De rummer den samme inddeling i tre niveauer som de danske.

Karla Pesonen, Finland

Etisk råd har eksisteret ca. 25-30 år.

6 medlemmer af etisk råd. 1 male, 1 researcher, 1 teacher, 1 central hospital, 1 private practice, og så kommer de alle fra forskellige områder i landet.

En gang valgt til rådet – så er der mulighed for at sidde der for altid.

Ca. samme budget som Sverige.

Har ca. 2-3 klagesager pr. år. Har samme procedure som Sverige med at henvende sig til den anklagede – på skrift, ikke personlig kontakt. Så den enkelte historie ligger på skrift både fra anklager og anklagede.

Udvalget begrundet altid deres svar i de etiske retningslinjer (egne, WCPT) eller i etisk teori – så det er ikke bare deres egne meninger og holdninger, de kommer med.

Deltager i forskellige konference/undervisningssituationer for at belyse det etiske perspektiv.

Har problemer med terapeuter, der ikke er medlem af forbundet. Fx kommer der forespørgsler fra forsikringsselskaber vedr. terapeuter, der skriver større regninger ud til selskabet end til pt., men disse terapeuter er ofte ikke medlem af forbundet.

Har mulighed for at konsultere en professor i etik ved behov.

For tiden har rådet fokus på: *hvad skal der til for at få interessen til at vokse blandt medlemmerne?*

Foreslår at terapeuter udarbejder deres egne lokale etiske regler på arbejdsstedet – for at gøre dem nærværende.

Rådet kan skrive i bladet, være medspillere på kurser, med udspil fra rådet.

De finske etiske retningslinjer skal snart revideres igen.

Solvor Kolsrud, Norge.

Det norske etiske råd ligner både Sveriges og Finlands råd. Medlemmerne bliver valgt på landsmødet for tre år.

Rådet består af 5 medlemmer – 2 mænd og 3 kvinder. (To undervisere, en fra kommune, en leder, en fra praksis.)

Der er ingen sekretær fra forbundet, men gerne besøg fra forbundslederen, når der holdes møde i Oslo.

Budget: 70.000 kr.

Har derudover tjent penge ved at fungere som sagkyndig fx for helsetilsynet.

Første skridt på den etiske vej var kollegiale regler i 60'erne, så etik i 70'erne og dernæst revision af etiske retningslinjer i 1998.

Gik ud til alle lokalafdelingerne for at starte en debat – samlede svarene ind og tog en lang diskussion. Vi har brug for tid til at tale os ind.

Har i håndbogen beskrevet:

Et fundament, som retningslinjerne skal hvile på.

En ramme om hvad der er fagligt forsvarligt.

Kommunikation

Delegering

Journal skrivning.

Når folk begynder at forske ser det ud som de glemmer alt om etik –derfor et særskilt afsnit om det.

Udarbejdet en kort version af retningslinjerne –sat op som en plakat – der skal være opslået på alle arbejdspladser.

Behandler patientklager – melder videre til statens helsetilsyn – der er sendt mange. Kun en er indstillet til eksklusion fra foreningen. Nogle gange fratager helsetilsynet ikke terapeutens autorisation, selv om etisk udvalg har foreslået det.

Har mulighed for både juridisk og faglig hjælp ved behov.

Mellem 10 og 20 sager til behandling om året.

Samarbejde med fag- og specialistrådet – blandt andet i arbejdet med at beskrive: hvad er fysioterapi – hvor etiske udvalg har bidraget med en beskrivelse fra patientperspektiv.

På hvert møde i etisk råd har der i en periode været indkaldt en faggruppe, som kommer med et aktuelt dilemma, der afsættes en times debat til.

På alle forskningskongresser skal der indlæg om etik. I de videnskabsetiske komitterer er der sjældent fysioterapeuter repræsenterede.

På højskolerne er etik et fælles emne for de forskellige uddannelser.
På grunduddannelsen er der introduktion i første semester, siden arbejdes der med etisk refleksion – og denne testes i afsluttende eksamen – hvor den skal komme ud i handling.

AD 3 - Dialog vedr. et fælles nordisk arrangement (Temadag/konference) i 2006.

Fokus på målgruppe, indhold og perspektiv

Jeanette indleder med at fortælle om arbejdet i temadagsgruppen vedr. de nordiske temadage.

Startskuddet var i virkeligheden fokus på det nordiske perspektiv på/tradition for etik – opstået efter WCPT i Barcelona.

Ruth Portillo – med etiske retningslinjer, WCPT

Gail Jensen – med fokus på den kliniske ræsonnering – for at italesætte den etiske dimension i refleksionen. Både Ruth og Gail har arbejdet med at præge uddannelsen.

Hvordan tænker vores ”pinger” – de kendte dygtige fysioterapeuter etik – hvad er det for etiske problemer, de står med i deres hverdag, og hvordan forholder de sig til det.

Vi vil gerne satse på WCPT i Vancouver – komme med en eller anden form for konsensus efter en nordisk kongres.

Vi synes det ville være oplagt at forfølge erfaringerne med at stå sammen om Tortur, om den Nordiske kongres om psykiatrisk- og psykosomatisk fysioterapi, den nordiske forskningskongres.

Elisabeth – fagsektionerne mødes 1 gang årligt, måske skal man starte der, fordi de rækker ud i baglandet. Eller de ordførende fra sektionerne skal deltage.

Jeanette – vores fagfora er interesserede, de vil gerne have de ”saftige historier, ligene på bordet”, og de vil gerne have redskaber med hjem.

Nina Holten – hvorfor ikke starte på organisationsniveau – incl. TR – for at danne overordnet grobund for Vancouver.

Vi ønsker at etikken skal være den hund, der står og bider folk i benene, når de ikke opfører sig ordentligt.

Solvor – I Norge har vi også diskuteret Vancouver og etik – og ønsker at komme frem der.

Malene – vi skal måske tage det skridt for skridt – først mødes på forbundsniveau, for at skabe fælles platform, skoleringskonference, for at diskutere strategi for at komme videre.

Og så først senere temadag eller konference for medlemmerne

En politisk beslutning skal skabe rum og tanke for det etiske perspektiv – ikke handle om direktiver oppefra.

Diskussionen lander på følgende forslag:

1. temadagene parkeres i første omgang

2. De nordiske etiske råd mødes dagen før nordisk samarbejds møde – onsdag den 29. marts 2006 for at skabe netværk og samle stof til en dialog med politikerne. Repræsentanter fra de etiske råd deltager i nordisk samarbejds møde den 30. marts – under det punkt der handler om etik.

Tanken bag dette forslag er, at en debatdag for de etiske komiteer – med mulighed for at tegne det landskab eller skabe de præmisser, der skal ligge til grund for den efterfølgende politiske beslutning, vil give en mulighed for at kvalificere den politiske beslutning.

AD 4 – Udveksle perspektiver for et fælles nordisk samarbejde.

Skabe rammer for evt. samarbejde evt. etablere mødevirksomhed.

De etiske råd ønsker at udbygge samarbejdet, opbygge netværk og kunne trække på hinandens erfaringer. Vi ønsker at udveksle relevant materiale. Vi aftaler at oprette en mailgruppe, hvor vi beriger hinanden med relevante skriftlige produkter – så som etiske retningslinjer, årsberetninger, artikler, referater m.m. Også gerne løbende meldinger på mailen om aktuelle problemstillinger, så vi kan sparre lidt med hinanden.

Og så må det sættes på den politiske dagsorden, at der afsættes rum og mulighed for et tættere samarbejde.

Der er behov for et nordisk fællesskab i forhold:

hvordan skabe etisk bevidsthed

hvordan skal vi implementere den etiske handling i skolerne, hos de nyuddannede og de erfarne.

AD 5 – Tilbage melding

Alle går nu tilbage til deres respektive forbund og søger accept af vores forslag :

De nordiske etiske råd mødes dagen før nordisk samarbejds møde – onsdag den 29. marts 2006 for at skabe netværk og samle stof til en dialog med politikerne. Repræsentanter fra de etiske råd deltager i nordisk samarbejds møde den 30. marts – under det punkt der handler om etik.

Og alle overvejer:

Hvem vil deltage i planlægningen af mødet mellem de etiske råd onsdag den 29. marts 2005.

Tilbage melding mailes til aj@fysio.dk

Tilbage meldingsfrist:

fredag den 21. oktober 2005

For referat Annelene Jalving
Faglig konsulent